

Бутенко Вікторія Василівна
*к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Одеського національного університету*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ключові слова: цифровізація, трансформація, банківська сфера, інтернет-банкінг, мобільний банкінг.

Keywords: digitization, transformation, banking, internet banking, mobile banking.

В епоху стрімкого наукового технологічного процесу відбувається перетворення глобального інформаційного простору, яке зачіпає ринок, суспільство, бізнес і держава. В даний час ми є учасниками і спостерігачами зародження і розвитку цифрової економіки (digital economy). Так, поряд з поняттям «цифрова економіка» часто використовуються «електронна економіка», «економіка додатків», «новий технологічний уклад світу», «креативна економіка», «API економіка» та ін. При цьому важливо підкреслити, що європейська частина наукового співтовариства все частіше вживає термін «цифрова економіка». У свою чергу американська схильна до більш технологічного назвою - «API економіка».

Вивчаючи досвід зарубіжних країн, поява принципово нових технологій будь-якої спрямованості (виробничих, управлінських, фінансових, соціальних та ін.) Незалежно від їх сфери застосування дає позитивні ефекти і в цілому сприятливо впливає на долю економічного розвитку. Серед яких можна виділити [1]:

- підвищення продуктивності праці;
- підвищення капіталізації;
- поліпшення якості життя;
- формування нових ринків;
- підвищення ефективності утилізації ресурсів (активів, капіталу, компетенцій);
- підвищення конкурентоспроможності;
- підвищення безпеки.

Сьогодні яскравим прикладом використання цифровізації або трансформації в Україні є банківська сфера. Під час засідання членів Національного банку України 14.06.2018, міністерств та відомств, народних депутатів України було розглянуто Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та пропозиції Інституту економіки та прогнозування НАН України щодо розробки Стратегії цифрового розвитку України на період 2019–2035 років та Національної програми «Цифрова Україна 2025» [2].

Це засідання дало початок реформ у банківському секторі, які почалися ще декілька років тому в Україні. Цифрові фінансові послуги сьогодні все частіше демонструють свої переваги перед традиційним банкінгом. Споживачів фінансових послуг сьогодні цікавить максимально ефективно та швидко задоволення всіх фінансових потреб від придбання товару, не виходячи з дому, до отримання кредиту в разі нестачі фінансових коштів для такої операції.

Аби йти у ногу із часом, банкам необхідно переглянути існуючі стратегії і доповнити їх або розробити нові, які є основою формування інноваційних моделей ведення банківського бізнесу. Найбільш поширеними серед них прийнято вважати: «Розумний багатоканальний банк», «Соціально-зорієнтований банк» і банк у вигляді «Фінансової/нефінансової цифрової екосистеми» [3]. Більшість банків дотримуються моделі «Розумний багатоканальний банк». Така модель базується на мультиканальній інтеграції, що фокусується на цифрових каналах. Можна виділити такі основні елементи даної моделі:

1. Надсучасна мультиканальна інтеграція, що зосереджена на цифрових каналах.
2. Всеохоплююча аналітика, яка заснована на ефективному зборі інформації про клієнтів, сегментації і прогнозованню моделюванні для створення збалансованого портфеля банківських продуктів.
3. Управління в режимі реального часу.
4. Інноваційні консультативні послуги, пов'язані з використанням цифрових каналів та персональної аналітики.
5. Продуктові пропозиції та цінові схеми, засновані на мікросегментах.

Модель «Розумного багатоканального» банкінгу використовують найбільші банки в Україні, зокрема, ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «ПриватБанк», АТ «УкрСиббанк» та інші банки, які забезпечують клієнтам багатоканальне обслуговування в режимі 24/7. Так, загальнодоступними інноваційними сервісами ПАТ «Державний ощадний банк України» сьогодні є: мобільний-банкінг «Ощад 24/7» та веб-банкінг «Ощад 24/7». Мобільний банкінг надає можливість клієнтам керувати власними рахунками, здійснювати платежі та переказувати кошти за допомогою мобільного телефону, а веб-банкінг дозволяє без відвідувань банку контролювати стан власних рахунків та здійснювати банківські операції цілодобово з будь-якої точки світу, де є доступ до мережі Інтернет [4]. Зараз використання смартфонів значно розширило можливості мобільного банкінгу. Мобільний телефон починає замінювати пластикову картку як засіб платежу. Так, клієнти ПриватБанку і Альфа-Банку можуть оплачувати товари на касі за допомогою мобільних телефонів. При цьому їм доступні найсучасніші платіжні технології: NFC, QR-коди і GPS. Зокрема, технологія бездротового високочастотного зв'язку малого радіусу дії NFC дозволяє завантажувати в смартфон платіжні реквізити й розраховуватися за товари, проводячи телефоном над POS-терміналом.

Роблячи висновки можна стверджувати, що цифровізація у подальшому охоплюватиме все більше і більше ринків, вже сьогодні це стає необхідним інструментом розвитку економіки, а саме можливість економіки бути конкурентною здатної на міжнародному рівні. На сьогодні перед Україною стоять наступні завдання, які потрібно вирішувати на урядовому рівні: інформаційна та економічна безпека повинна контролюватися і забезпечуватися органами державної служби; цифровізація зачіпає соціальний устрій населення, де необхідно створювати умови для поліпшення соціально-економічного життя

суспільства; нарощувати кадрові, інтелектуальні та технологічні переваги; формувати гнучку нормативну базу та сприяти розвитку нової глобальної економічної екосистеми.

Список використаних джерел

1. Савина Т.Н. Цифровая экономика как новая парадигма развития: вызовы, возможности и перспективы. *Финансы и кредит*. 2018, т. 24, вып. 10, стр. 579—590

2. Вища експертна рада при Раді НБУ розглянула питання цифровізації економіки та суспільства України. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=71662883&showTitle=true/ (дата звернення: 02.09.2019)

3. Три инновационные модели банкинга. Institute of Evolutionary Economics. URL: http://iee.org.ua/ru/prog_info/23209/ (дата звернення: 12.09.2019).

4. Офіційний сайт ПАТ «Державний ощадний банк України». URL: <http://www.oschadbank.ua/ua/press-service/news/4336627/> (дата звернення: 16.09.2019).